HAZRETİ HAFSA BİNTİ ÖMER

Resûlullah'ın mübârek hanımlarından. Ömer bin Hattab'ın (radıyallahü anh) kızı olup, annesinin ismi Zeyneb binti Mad'un'dur. Kâ'be'nin Kureyş tarafından yapıldığında, Biset'ten beş sene önce doğdu. Hazreti Ömer, İslâmiyeti kabûl edince, Mekke'de müslüman oldu. Huneys bin Huzafe ile evlendi. Huneys ile ilk muhacirlerden olup, önce Habeşistan'a, sonra Medine'ye hicret etti. Huneys, Bedir ve Uhud gazvelerine katılıp, Uhud'da yaralanıp, Medine'de şehit oldu. Genç yaşta dul kaldı.

Hazreti Hafsa, genç yaşında dul kalınca; babası Hazreti Ömer hicretin üçüncü yılında, Hazreti Ebû Bekir'e ve Hazreti Osman'a kızımı alır mısın dedikde, düşüneyim, demişlerdi. Bir gün, Resûlullah (aleyhisselâm), her üçü ve başkaları yanında iken, "Yâ Ömer! Seni üzüntülü görüyorum, sebebi nedir?" diye sordu. Bir şişedeki mürekkebin rengi kolay görüldüğü gibi, Resûlullah da (aleyhisselâm) herkesin düşüncesini, bir bakışta, anlardı. Lüzum görürse sorardı. Ona, hattâ, herkese doğru söylememiz farz olduğundan, Ömer de, Yâ Resûlallah (aleyhisselâm) kızımı Ebû Bekir'e ve Osman'a (radıyallahü anh) teklif ettim, almadılar diye cevap verdi. Resûlullah (aleyhisselâm), en çok sevdiği üç Eshâbının üzülmesini hiç istemediğinden, onları sevindirmek için, hemen buyurdu ki: "Yâ, Ömer! Kızını, Ebû Bekir'den ve Osman'dan (radıyallahü anh) daha iyi birisine versem ister misin?" Ömer şaşırdı. Çünkü Ebû Bekir'den ve Osman'dan (radıyallahü anh) daha yüksek ve daha iyi kimse olmadığını biliyordu. (Evet Yâ

Resûlallah) dedi. “Yâ Ömer, kızını bana ver!” buyurdu. Bu sûretle, Hafsa (radıyallahü anha), Ebû Bekir’in ve Osman’ın ve bütün mü’minlerin anneleri oldu. Bunlar, ona hizmetçi oldu. Ebû Bekir ve Osman (radıyallahü anh) birbirlerine daha yakın ve daha sevgili oldular.”

Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) Hazreti Hafsa’yı bir ara boşadıysa da, Cebrâil (aleyhisselâm)ın işâretiyle tekrar nikâhına aldı. Hazreti Hafsa âyet-i kerîme içinde geçip, hakkında hâdîs-i şerîf söylendi. Peygamberimiz (aleyhisselâm) kendisine hitaben; “Ey Hafsa! Şakın çok konuşma! Allah’ı anmadan çok konuşmak, kalbi öldürür. Allah’ın zikri ile çok konuşmak ise kalbi diriltir” buyurdu. Yine Hazreti Âişe ile ikisine “Allah’a tevbe ederseniz, kalbleriniz meyl eder” buyurdu. Altmış hadîs-i Şerîf bildirdi. Peygamber efendimizin (aleyhisselâm) sabah namazı için kalktığında abdest aldıktan sonra evinde sabahın sünnetini kıldığını haber vererek hadîs kitaplarına geçirdi. “Peygamber efendimizin (aleyhisselâm) oturarak tesbih namazı (nafile) kıldığını görmedim. Ancak, vefâtından bir sene önce tesbih namazlarını oturarak kılmaya başladı” buyurdu. Peygamberimiz (aleyhisselâm) Hazreti Hafsa’ya husûsi olarak kendisinden sonra; Hazreti Ebû Bekir ve Hazreti Ömer’in halife olacağını bildirdi.

Hazreti Hafsa, bilgili, irâdesi kuvvetli, özü sözü bir idi. Hazreti Âişe, O’nun hakkında; “Hafsa tam mânâsıyle babasının kızıydı, buyurdu. Dîni vecibeleri hakkıyla yerine getirirdi. Geceleri ibâdetle geçirir, gündüzleri oruç tutardı. Senenin çoğunu oruçlu geçirirdi. Peygamber efendimizin (aleyhisselâm) nikahıyla şereflendikten sonra dînî pek çok husûslara bizzat şâhid oldu. Çok bilgili idi. Abdullah bin Ömer, Safiye binti Ebû Ubeyde, Ümmü Mübeşşir, Hamza bin Abdullah, Harise bin Vehb, Abdurrahmân bin Haris talebeleri olup, pek çok husûsu rivâyet edip, haber verdi. Hazreti Hafsa’ya, Peygamberimiz vefât edince, Beyt-ül-mal’dan tahsisat ayrıldı. Hazreti Ömer’in hilâfetinde ise kendisine divandan onbin dirhem tahsisat bağlanarak geçindi. Babası şehit olurken, Hazreti Ebû Bekir’in toplatmış olduğu Kur’ân-ı kerîm’i muhafaza etmekle vazîfelendirildi. Osman’ın hilâfetinde Kur’ân-ı kerîm’in çoğaltılması esnasında muhafaza ettiği nüshayı halifeye teslim etti.

Hazreti Hafsa, 45 (m. 665) senesi Şaban ayında Medine-i Münevvere’de vefât etti. Cenâze namazını Mervan Âmil kıldırdı. Ebû Hureyre (radıyallahü anh) de cenâzeyi Bugayre’nin evinden kabristanlığa kadar sırtında taşıyıp, tabutunu bırakmadı. Bakî Kabristanlığında Abdullah bin Ömer, Âsım bin Ömer, Sâlim bin Abdullah, Hamza bin Abdullah kabre koyup, defn ettiler.

Peygamberimizden (aleyhisselâm) 60 hadîs-i şerîf rivâyet etmiş, kendisinden de Buhârî, Müslim, Ebû Dâvud, Tirmizî, Nesâîve İbn-i Mâce hadîs nakletmişlerdir.

Rivâyet ettiği hadîs-i şeriflerden bazıları:

“Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) Ramazan’da müezzin ezan okuyunca, yiyip içmeyi keser, iki rekât namaz kılardı.”

“Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) yataklarına yattıkları zaman mübârek sağ ellerini başlarının altına koyar ve şöyle duâ ederdi: “Rabbi kınî azâbeke yevme teb’asü bâdeke”“Yâ Rabbi insanların ba’s olunacakları günde beni azâbdan koru” (3 defa). Peygamber efendimiz sağ eliyle yer, sağ eliyle içer, abdeste, giyinmeye, almaya ve vermeye sağdan başlardı. Bundan başka işlere soldan başlardı.”

“Birgün Resûl-i ekrem (aleyhisselâm) elbisesini diz kapaklarının altına kadar sıvayıp istirahat ediyordu. Hazreti Ebû Bekir (radıyallahü anh) gelip izin istedi. Habîb-i Ekrem izin verdiler. Hallerini değiştirmediler. Sonra Hazreti Ömer (radıyallahü anh) gelip izin istedi. Ona da izin verdiler ve hallerini değiştirmediler. Bir grup Eshâb-ı kiram da gelip izin istedi. Onlara da izin verdiler ve hallerini değiştirmediler. Daha sonra Hazreti Osman gelip izin isteyince Resûl-i Ekrem hemen toparlandı. Elbisesini düzelttiler. Hepsi gittikten sonra Resûlullah’a “Ey Allah’ın Resûlü, Hazreti Ebû Bekir, Hazreti Ömer ve diğer Eshâb-ı kiram geldiler. Durumunuzu değiştirmediniz. Sonra Hazreti Osman (radıyallahü anh) geldi, elbisenizi düzelttiniz” deyince, Resûlullah “Meleklerin bile haya ettiği Osman’dan haya etmeyeyim mi?” buyurdu.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) El-İstiâb sh. 734

2) Üsûd-ül-gâbe cild-5, sh. 421, 425

3) Sahîh-i Buhârî cild-2, sh. 725, 768

4) Müsned-i Ahmed bin Hanbel cild-6, sh. 283

5) Tabakât-ı İbn-i Sa’d cild-8, sh. 81

6) El-İsâbe cild-5, sh. 273

7) Hilyet-ül-evliyâ cild-2, sh. 50

8) Sünen-i Ebû Dâvûd, Zikr-i Hafsa

9) Zerkânî, Mevâhib-i ledünniyye şerhi cild-3, sh. 721

10) Tam İlmihâl Se'âdet-i Ebediyye sh. 1009

11) Eshâb-ı Kirâm sh. 342